

Gäller för: Dialys- och Njursviktsmottagning NÄL

Innehållsansvar: Anita Fredriksson, (anifr), Sektionsledare

Godkänd av: Eva-Lis Henriksson, (evahe47), Vårdenhetschef

Giltig från: 2025-11-11

Giltig till: 2027-11-11

Standardvårdplan för patient med hemodialys Q Di 425

1 ex i avdelningspärm

Kunskap

Hälsoärende

Patienten har resurser att i hög grad att öka sin kunskap och klara sin egenvård i samband med sjukdom, vård och behandling.

Delmål:

Att:

1. Förstå vad dialysbehandlingen innebär.
2. Veta hur kroppen och det dagliga livet påverkas av dialysbehandling.
3. Kunskap och ökad insikt om de läkemedel patienten är ordinerad.
4. Vara delaktig i planeringen och genomförandet av sin vård och behandling utefter egna förutsättningar.

Omv.åtg.

Info/Underv.

Kontinuerlig information, muntlig och skriftlig:
Informationsmapp till dig som är bloddialyspatient (ska tilldelas Patienten inom 3 månad i dialys)

1. flik 1: Vad är dialys.
2. flik 2.: Dialysmaskinen.
3. flik 3: Blodaccess.
4. flik 4: Torrsvikt och vätskebalans.
5. flik 5: Kost.
6. flik 6: Några av de vanligaste blodproverna.
7. flik 7: Blodtryck.
8. flik 8: Ge information om var patienten själv kan söka kunskap, t ex patientbroschyrer och informationsblad;

Informera om dialysbehandlingens ev påverkan av samlivet.
Undervisning tillsammans med patient regelbundet

Medverkan   Patienten tar eget ansvar för sin läkemedelsbehandling
Patienten förstår vikten av god hygien och aseptik.
Självständigt eller tillsammans med personal utföra hela eller delar sin behandling

Transplantation

Hälsöärende   **Aktuell för njurtransplantation/transplantationsanmäld.**

Omv. mål   Väl förberedd inför transplantationsanmälan.
Patient ska vara utredd inom tre månader.

Omv.åtg.

Information   Informera patienten att ha ett reseintyg och telnr till Västtrafik för taxibeställning.

Samord.   Ansvarig läkare: Dr _____

Info/Undervisning   Fortlöpande info om utredningsprocessen.

Obs/övervak   Uppmärksamma att transplantationsenheten får aktuell information varje månad i samband med rond.
Kopia läkaranteckning ang. patientens tillstånd till Transplantationsenheten

Om patient är tillfälligt avsatt från transplantationslistan.
Att patient sätts upp på listan efter tillfällig parentes

Spec. omv   Utredning enligt **checklista**
CMV varannan månad tills ett positivt svar.
Lymfocytotoxtest januari, april, juli, oktober

Andning/cirkulation

Hälsoärende	Risk för andnings- och cirkulationskomplikationer p g a rubbningar i vätskebalansen.
Delmål:	Inga komplikationer före, under eller efter dialysbehandling. Balans mellan vätskeintag och ultrafiltration.
Omv.åtg. Info/Underv	Informera patienten om vikten av att: Känna igen symtom på övervätskning. Följa viktutvecklingen mellan dialysbehandlingarna. Känna igen symtom på blodtrycksfall Upprätthålla vätskebalansen för att undvika blodtrycksfall och kramp under och efter dialysbehandling
Obs/överv.	Vikt före och efter dialysbehandling Blodtryckskontroll före dialysstart, vid halvtid och innan avslutning, samt vid behov. Pulskontroll före dialysstart samt vid behov. Fastställ individuell torrsvikt och vätskeintag mäta BCM. Andning och ödem
Spec.omv.	Kontroll med blodvolymströskmätare, RBV Ställningstagande om blodtrycksmedicinering ska justeras. Ev sänka dialysat temperaturen, från 37 till 36,5-36 grader. Höj torrsvikten vid återkommande blodtrycksfall och kramp. Öka behandlingsnatrium enl. ordination Olika UF-profiler. Sänka torrsvikt
Medverkan	Patienten självständigt eller tillsammans med personal
Skötsel	Bestämmer mål för ultrafiltration. Vid upprepade blodtrycksfall ev undvik matintag under dialysbehandling.
Samord.	Pulmröntgen vid behov.

Access/AV-fistel/Graft

Hälsoärende	Risk för stenosis/okklusion, blödning och infektion. Smärta i samband vid punktion
Delmål:	Välfungerande access för optimal dialysbehandling. Adekvat blodflödes inställning på dialysmaskinen Inga infektioner. Inga blödningar. Ingen smärta Följa symtom på ev stenosis/okklusion
Omv.åtg. Info/underv.	Delge patienten informationsblad ”Patientinformation till dig som har fått en AV-fistel/AV-graft Upprepade informationstillfällen om accesskötsel.
Obs/övervak	Tecken på infektion vid varje dialys såsom rodnad, svullnad och feber. Allmäntillståndet. Svurr i AV fisteln/grafterna vid varje dialysstart Följa artär- och venttryck. Flödesförändringar. Transonicmätning 1g/månad. Klinisk undersökning av AV-fistel/graft. Förlängd blödningstid.
Medverkan	Patienten kontrollerar svurr i AV-fistel/grafterna hemma Patienten tvättar armen med tvål och vatten före punktion EMLA-kräm 1-2h före punktion vb. Xylocainspray 5 min innan punktion sprayas över punktionsområdet vb. Komprimerar efter nåldragning .
Spec.omv.	Kärl:.....Op.datum:.....Qb ml/min:..... Stickstart 2 nålar:..... Start och avslut av dialysbehandling enligt PM nr: Q-Di 401, 402, 403 Kärlaccessprotokoll nr: Q Di 432, 433 Buttonholeteknik vid AV-fistel enl. PM nr: Q Di 401 Stickschema vid AV-graft samt vid ”gamla AV-fistlar”. Registrera alla omstick. PAS mäter accessflöde samt recirkulation 1 gång/månad
Utvärdering	

Access/CDK

Hälsoärende	Risk för infektion, blåsbildning, irriterad hud och flödesförändring p g a CDK.
Delmål:	Välfungerande CDK för optimal dialysbehandling. Inga infektioner. Blodflöde 300-350ml/min.
Omv.åtg.	
Info/underv.	Delge patienten informationsblad ”Patientinformation till dig som har fått en central dialyskateter för korttidsbruk” ”Patientinformation till dig som fått en permanent central dialyskateter” Upprepade informationstillfällen om accesskötsel.
Obs/övervak	Tecken på infektion runt CDK exit-site vid varje dialys. Allmäntillståndet. Flödesförändringar I samband med infektion mäta avstånd mellan exitsite och konen. Mäta avstånd mellan exitsite och konen tills godkänd provdragning är gjord.
Spec.omv.	Fixering och skötsel av permanent kateter enligt PM nr: Q-Di 408 Omläggning av CDK enligt PM nr: Q-Di 408 Actilys 1mg/ml vid behov. Start och avslut av dialysbehandling enligt PM nr: Q-Di 411, 413 Transonicmätning/Recirkulation varje månad på fistel/graft
Medverkan	Patient ansvarar själv för att skydda CDK:n vid dusch
Utvärdering	

Diabetes

Hälsoärende	Risk för svängande P-glukos p g a dialysbehandling
Delmål	God metabol kontroll: HbA1c inom referens
Åtgärder	
Information	Muntlig information om diabetes vid njursjd. Utförd:
Medverkan	Kapillärt/Venöst P-glucos
Obs	Allmäntillståndet
Speciell omvårdnad	Akuta åtgärder vid hypoglykemi, se generella ord. Plasmaglukosmätare, vilken sort:
Samordning	Ansvarig diabetesläkare:..... Diabetessköterska:..... Mottagning:..... Telnr:..... Dietistkontakt vid dialysstart första månaden: Sign:
Läkemedelshantering	Justering av diabetsbehandling Kunskapsöversikt
Utvärdering	

STICKSTART NY AV-FISTEL

Hälsörende	Risk för komplikationer p g a stickstart i ny AV-fistel.
Delmål:	2 st välfungerande 15G-nålar Välfungerande AV-fistel Inga infektioner Inga blödningar Kunskapsöversikt: Stickstart AV-fistel
Omv.åtg	
Skötsel	Bedövning: EMLA Xylocainspray 5 min före punktion Desinfektion: Klorhexidin 5% U-sprit 70% Nålstorlek: 17G 16G 15G Trubbig: 15G 14G Plastnål: 16G Förband: Fritext Erhållit Kombi/Tryckförband vid ev blödning från AV-fistel i hemmet
Spec.omv	Op-datum:.....Sut. Ut:.....Stickstart SN:..... Ob ml/min:.....Stickstart 2 nålar:..... Enl.rutin: Q Di 437 Q Di 433 eller 432 Stickstart i AV-fistel tidigast 8 v efter op. Använd siterite vid stickstart Stick start med två nålar om det bedöms görligt annars singelneedle i några veckor individuell bedömning. Buttonholeteknik Minimera antalet ssk som sticker upp kanaler till några få 2-3st. Registrera alla omstick. Transonicmätning, när punktion med 2st 15G-nålar.
Obs/övervak	Tecken på infektion.

Allmäntillståndet.
Svurr i AV-fisteln vid varje dialysstart
Följa artär- och ventryck.
Klinisk undersökning av AV-fistel

Medverkan

Kontrollera svurr i AV-fisteln hemma.
Pat tvättar armen med tvål och vatten före punktion.
Patienten applicerar bedövningsmedel över punktionsområdet
som EMLA-kräm 1-2 h före punktion
Ev Xylocainspray 5 min innan punktion sprayas över
punktionsområdet

Samordning

Kontakt med läkare och accessköterska vid misstanke om
Flödes-och stickproblem

Utvärdering

Elimination

Omv.diagn.	Risk för övervätskning p g a minskad eller upphörd urinproduktion.
Delmål.	Balans mellan vätskeintag och urinproduktion/ultrafiltration.
Omv.åtg.	
Obs	Uppmana patienten att göra urinmätning 24 h 1 g/mån om urinmängd >400 ml. Fastställa individuellt vätskeintag utifrån urinmängd.
Information	Om kostens sammansättning d v s vätskeinnehåll. Registrering av vätskeintag i hemmet.
Medverkan	Patienten är delaktig i sin vätskerestriktion
Omv.res	

PSYKOSOCIALT

Omv.diagn. Nedstämdhet, oro p g a förändrad livssituation sekundärt till dialysbehandling

Delmål. Psykiskt och socialt välbefinnande i sitt dagliga liv.

Omv.åtg.

Info/underv. Kontinuerlig information ang. dialysbehandlingens innebörd.

Om Njursjukas förening, samt att kurator och sjukhuspräst finns tillgängliga.

Information ang. möjlighet till gästdialys på annan ort.

Stöd. Informativt stöd till patient och anhörig av PAL, PAS
Emotionellt stöd av kurator, präst/ själavårdare från annan kultur/religion.

Miljö. I samband med stödsamtal, erbjuda enkelrum.

Läkemedelshantering. Initiera läkemedel.

Samordning. Närståendestöd

RENAL ANEMI

Omv diagnos Risk för trötthet, andfåddhet och accessproblem p g a för lågt- eller högt Hb

Delmål: Hb 100-120g/L

Åtgärder

Spec.omv Prover enl. PM nr: Q Di 454

Obs Vid avvikelse se PM nr: Q Di 523

Samordning Vid avvikelse kontakta ESA-sköterskan eller ansvarig läkare.

Omv.resultat

Information om handlingen

Handlingstyp: Riktlinje

Gäller för: Dialys- och Njursviktsmottagning NÄL

Innehållsansvar: Anita Fredriksson, (anifr), Sektionsledare

Godkänd av: Eva-Lis Henriksson, (evahe47), Vårdenhetschef

Dokument-ID: NU10066-406871065-124

Version: 10.0

Giltig från: 2025-11-11

Giltig till: 2027-11-11